

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Dokument ze zasedání

18. 4. 2007

B6-0150/2007

NÁVRH USNESENÍ,

který na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu

předložili Pierre Jonckheer, Cem Özdemir, Angelika Beer, Kathalijne Maria Buitenweg a Claude Turmes

za skupinu Verts/ALE

o transatlantických vztazích

Usnesení Evropského parlamentu o transatlantických vztazích

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o transatlantických vztazích, zejména na svá dvě usnesení ze dne 1. června 2006 o zlepšení vztahů mezi EU a USA v rámci Dohody o transatlantickém partnerství a o transatlantických hospodářských vztazích mezi EU a USA,
 - s ohledem na usnesení Evropského parlamentu o klimatických změnách a zejména na ta, jež byla přijata ve dnech 16. listopadu 2005, 26. října 2006 a 14. února 2007;
 - s ohledem na nadcházející summit EU/USA, který se bude konat dne 30. dubna 2007,
 - s ohledem na čl. 103 odst. 2 jednacího řádu
- A. vzhledem k tomu, že mír, demokracie, lidská práva a právní stát, mezinárodní právo, udržitelné hospodářství a udržitelný rozvoj jsou společně sdílené hodnoty, které vytvářejí základ pro transatlantické partnerství, jež je základním kamenem vnější politiky Unie,
- B. vzhledem k tomu, že díky své úloze ve světě jsou transatlantičtí partneři společně odpovědní za stav globálního řízení a řešení celosvětových problémů,
- C. vzhledem k tomu, že pevné a fungující partnerství mezi EU a USA je klíčovým nástrojem pro utváření celosvětového rozvoje v zájmu společných hodnot a na základě účinné mnohostrannosti a mezinárodního práva; vzhledem k tomu, že k dosažení těchto cílů potřebují partneři pevné a trvalé vůdčí politické postavení,
- D. vzhledem k tomu, že nedávné politické změny, k nimž došlo během posledních amerických voleb, připravily cestu k lepší koordinaci a atmosféře důvěry mezi oběma stranami Atlantiku,
- E. vzhledem k tomu, že k řešení probíhajících světových krizí bude zapotřebí vyvinout zesílené společné úsilí, zejména pokud jde o nově vniklé příležitosti, které přináší arabská mírová iniciativa k úplnému urovnání situace na Blízkém východě,
- F. vzhledem k tomu, že v boji proti mezinárodnímu terorismu je nutné zdůraznit význam úplného dodržování mezinárodního práva a smluv týkajících se lidských práv a základních svobod, což znamená, že právní předpisy v oblasti boje proti terorismu musí být vždy předmětem parlamentního dohledu a soudního přezkoumání,
- G. vzhledem k tomu, že během posledních několika let vedla řada dohod podnícených požadavky USA a přijatých bez jakékoli účasti Evropského parlamentu, zejména dohoda o jmenné evidenci cestujících (PNR), memorandum o SWIFT a existence automatizovaného systému cíleného výběru Spojených států (ATS) k právní nejistotě v oblasti nutných záruk

ochrany údajů při sdílení a předávání informací mezi EU a USA pro účely zajištění veřejné bezpečnosti a zejména předcházení terorismu a boje proti němu;

- H. vzhledem k tomu, že Evropský parlament opakovaně požadoval, aby Novou transatlantickou agendu z roku 1995 nahradila Dohoda o transatlantickém partnerství,
- I. vzhledem k tomu, že transatlantická hospodářská spolupráce a předpokládané silnější transatlantické hospodářské svazky budou mít globální dopady, a budou tedy muset vzít náležitě v úvahu zájmy ostatních ekonomických aktérů, zemí a národů, aby došlo k rovnoměrnějšímu sdílení prosperity a úspěšnému řešení globálních problémů ve vzájemně propojených oblastech bezpečnosti, globálního hospodářského řízení, životního prostředí a snižování chudoby;
- J. vzhledem k tomu, že sobecké obchodní politiky USA a EU rozhodujícím způsobem přispěly k hrozbě selhání kola obchodních jednání v rámci WTO v Dohá, a oslabily tak globální podporu mnohostrannosti při stanovování spravedlivých a rovných obchodních pravidel,
1. bere na vědomí iniciativu současného předsednictví Evropské rady k zahájení nového transatlantického hospodářského partnerství; znovu opakuje, že je zapotřebí vyvinout spolu s touto hospodářskou iniciativou novou rámcovou dohodu, která by poskytla vhodný institucionální a politický základ pro plnění společných politických a hospodářských cílů a snahu jednotně čelit výzvám 21. století v mnohostranném rámci;
 2. je přesvědčen, že transatlantické vztahy mohou být zakotveny do pevné institucionální struktury pravidelné výkonné koordinace a konzultací jedině prostřednictvím této dohody, která partnerům umožní jednotněji a stabilněji sledovat společné cíle;
 3. vyzývá předsedy Evropské rady a Evropské komise a prezidenta Spojených států amerických, aby u příležitosti summitu EU a USA, který se bude konat v dubnu 2007, zahájili jednání o nové dohodě o transatlantickém partnerství;
 4. zastává názor, že by se tohoto procesu měl účastnit americký Kongres a Evropský parlament; vyzývá, aby summit EU a USA podpořil parlamentní rozměr partnerství a více zapojil zákonodárce do dialogu mezi výkonnými orgány a občanskou společností EU a USA;

Obchodní otázky

5. zdůrazňuje, že plánovaný „volný transatlantický trh“ nesmí vést k sestupné harmonizaci sociálních, ekologických a zdravotnických standardů; naléhá, aby byl oživen transatlantický dialog spotřebitelů a transatlantický dialog o životním prostředí, aby tak v rámci transatlantické regulační spolupráce mohly být využity osvědčené postupy pro zvýšení úrovně ochrany zdraví spotřebitele, bezpečnosti a životního prostředí, což by usnadnilo vytvoření udržitelnějšího transatlantického trhu;
6. požaduje, aby základní veřejné služby, zejména vzdělávání, zdravotnictví, hygiena, jakož i zásobování vodou a energií, audiovizuální a kulturní služby byly jednoznačně vyňaty z liberalizace, a to jak z dvoustranných transatlantických vztahů, tak z mnohostranného

rámce WTO;

7. považuje narůstající komparativní obchodní výhody USA, jež vznikly kvůli odmítnutí Kjótského protokolu, za druh ekologického dumpingu, který musí EU tam, kde je to nutné, vyrovnávat prostřednictvím korektivních opatření, mezi něž patří i nová daňová opatření pro dovozy z USA do EU podle doporučení Skupiny na vysoké úrovni pro konkurenceschopnost, energetiku a životní prostředí;
8. vyzývá vládu USA, aby upustila od dalších zásahů do právních předpisů a postupů EU v oblasti dovozních licencí, označování a sledovatelnosti geneticky modifikovaných potravin a krmiv;
9. vítá rozhodnutí německého předsednictví G8 zařadit na program příštího summitu G7 problém regulace mezinárodního kapitálového trhu; vyjadřuje znepokojení tím, že USA jednostranně vyhlásily nové zásady pro zdroje soukromého kapitálu, jež se zakládají na slabých nezávazných opatřeních v oblasti transparentnosti a zdůrazňují neochotu vlády hovořit o regulaci; varuje před nebezpečím, jež pro světové hospodářství, národní hospodářství a jednotlivé společnosti znamenají nekontrolované zajišťovací a soukromé kapitálové fondy, a žádá o přijetí rozhodujících opatření k potlačení jejich činnosti; připomíná, že dvě třetiny zajišťovacích a soukromých kapitálových fondů jsou založeny v off-shore centrech, a požaduje tedy, aby případná řešení zahrnovala přísná opatření proti daňovým rájům;

Boj proti terorismu

10. zastává názor, že je nutné definovat spolu s USA společný a sdílený rámec k ochraně záruk, které jsou potřebné v rámci partnerství EU a USA v boji proti terorismu, včetně jasnější definice terorismu, která by se mohla mimo jiné zabývat otázkami spojenými s volným pohybem osob mezi EU a USA;
11. vítá nově vytvořenou pracovní skupinu na vysoké úrovni složenou ze zástupců Komise, Rady a vládních zástupců USA z ministerstva spravedlnosti a vnitřní bezpečnosti, která představuje politický rámec pro dialog mezi EU a USA o bezpečnostních otázkách; lituje však, že Evropský parlament, jakož i národní parlamenty, jsou z tohoto dialogu vyloučeny;
12. trvá na plnoprávném zapojení Evropského parlamentu a národních parlamentů členských států, jakož i amerického Kongresu, protože podobné mezinárodní dohody se týkají základních práv občanů EU i USA;
13. naléhavě vyzývá Komisi a Radu, aby se dohodly na společném postoji před zahájením plánovaných jednání o dohodách o jmenné evidenci cestujících (PNR), o SWIFT a dalších dohodách, jež se týkají výměny osobních údajů, ve snaze omezit objem údajů, které mohou být požadovány, a vytřídit citlivé údaje u zdroje, jak požaduje článek 8 směrnice 95/46/ES, a znovu opakuje svou dřívější žádost, aby nové dohody zajistily evropským občanům stejnou úroveň ochrany údajů, jakou požívají občané USA;
14. naléhavě vyzývá Radu, aby vydala jasné a účinné prohlášení, v němž vyzve vládu USA k ukončení mimořádného zatýkání a vydávání vězňů a vyzývá, aby vláda USA byla

požádána o vyjasnění informací ohledně existence tajných vězeňských zařízení mimo území USA;

15. naléhavě vyzývá Komisi a Radu, aby vyvinuly tlak na USA a požadovaly ukončení zadržování osob v Guantánamu a našly dlouhodobá řešení ohledně budoucího postavení těchto osob, včetně soudních řízení, protože tato metoda používaná USA podkopává legitimitu mezinárodního boje proti terorismu a neumožňuje zadrženým osobám řádný soudní proces;
16. vítá rozhodnutí Evropského soudu prvního stupně ohledně evropského seznamu teroristů, v němž tento soud dospěl k závěru, že byla porušena některá základní práva a záruky, a vyzývá vlády EU a USA, aby v rámci OSN zahájily iniciativu k reformě stávající praxe sankčních seznamů a k zavedení řádných postupů pro spravedlivé slyšení, uvedení důvodů, účinnou soudní ochranu a opravné prostředky;

Bezpečnostní otázky

17. naléhavě vyzývá Radu, aby se svými americkými protějšky projednala způsob, jak zaujmout pozitivní přístup k zasedání přípravného výboru Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, které bude zahájeno ve Vídni dne 30. dubna a bude představovat první příležitost k posílení globálního režimu nešíření jaderných zbraní před konferencí k revizi Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, jež se bude konat v roce 2010; vyzývá Radu, aby vetovala dohodu mezi USA a Indií o jaderné spolupráci na příslušných fórech (např. Skupina dodavatelů jaderných materiálů a technologií) a kritizuje současná jednání o tomto tématu, jež probíhají mezi Francií a Indií; v tomto kontextu zdůrazňuje potřebu předložit při této příležitosti několik iniciativ k jadernému odzbrojení založených na „13 praktických krocích“ jednomyslně dohodnutých na konferenci k revizi Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, která se konala v roce 2000; znovu opakuje svůj názor, že takové kroky umožní mimo jiné překonat mrtvý bod, na němž uvízlo přijímání ověřitelné Smlouvy o zastavení výroby štěpného materiálu (FMCT) a usnadní vstup v platnost Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek; zdůrazňuje, že by to také mělo znamenat konec modernizace jaderných arzenálů v USA, Francii a Velké Británii a stažení amerických jaderných hlavic z evropského území;
18. i nadále není naprosto přesvědčen o tom, že Evropa v dohledné budoucnosti bude potřebovat systém střel k ochraně svého území proti nepřátelským balistickým střelám dlouhého doletu vybaveným hlavicemi hromadného ničení odpáleným nepřátelskými státy a nestátními útvary; z hlediska nedělitelnosti evropské bezpečnosti považuje za nepřijatelné, že USA jednostranně vyjednávají se dvěma členskými státy EU o zavedení takového systému, a to dokonce aniž by do jednání zapojily NATO; je přesvědčen, že k tomu, aby bylo možné čelit novým závodům ve zbrojení (a to i ve vesmíru), dlouhodobým teroristickým hrozbám a dalším hrozbám ohrožujícím evropskou a globální bezpečnost, jako jsou klimatické změny, je třeba učinit obrovské investice do politik na předcházení konfliktů a odzbrojovacích iniciativ;
19. znovu opakuje svůj názor, že nadešel čas, aby transatlantičtí partneři – včetně USA – přijaly vedoucí globální úlohu při provádění, zlepšování a přípravě několika mezinárodních smluv, jejichž projednávání považuje OSN za velmi důležité z hlediska kontroly zákazu konkrétních typů konvenčních zbraní; zdůrazňuje, že takové dohody

zahrnují úplné provádění Akčního programu OSN k ručním palným a lehkým zbraním a globální Smlouvy o vývozu zbraní, jakož i norské mnohonárodní iniciativy na zákaz kazetové munice a globální Smlouvy o zákazu nášlapných min (včetně rozšíření této smlouvy na všechny typy min, tedy jak protitankové, tak protipěchotní); znovu opakuje své stanovisko, že zákaz používání bílého fosforu a ochuzeného uranu by měl být nedílnou součástí tzv. Úmluvy o konvenčních zbraních;

Klimatické změny a dopravní politika

20. rozhodně vybízí oba partnery, aby se dohodli na společném přístupu k omezení klimatických změn na maximální zvýšení teploty o 2°C oproti předprůmyslovému období prostřednictvím spravedlivých příspěvků ke snahám o snížení emisí skleníkových plynů ze strany průmyslových i rozvojových zemí v závislosti na jejich odlišných povinnostech a možnostech;
21. v tomto ohledu trvá na konkrétní povinnosti průmyslových zemí přijmout při snižování emisí vedoucí úlohu; naléhavě vyzývá USA, aby přehodnotily své stanovisko k ratifikaci Kjótského protokolu; dále vyzývá USA, aby přijaly přísná domácí opatření, jež povedou k absolutnímu snížení emisí, a aby hrály aktivní úlohu v rámci budoucích mezinárodních jednání s cílem zapojit se do budoucího režimu řešení klimatických změn; vítá regionální iniciativy v USA na snižování emisí zavedením obchodování s emisemi CO₂ a činnosti na úrovni jednotlivých států, jež vedou ke snížení emisí skleníkových plynů;
22. připomíná závěry svých dřívějších usnesení, že k tomu, aby existovala reálná možnost udržet oteplování na úrovni 2°C, musí do roku 2020 dojít k celkovému 30% snížení emisí ve všech průmyslových zemích ve srovnání s úrovní v roce 1990 a k dalšímu snížení o řádově 60 až 80 % do roku 2050; opakuje také, že by měla být uplatněna opatření v oblasti přeshraničního obchodu za účelem vyrovnání veškerých krátkodobých konkurenčních výhod, které by případně mohli mít výrobci v průmyslových zemích, které emise uhlíku neomezují;
23. naléhavě vyzývá vládu USA, Komisi, Radu a členské státy, aby co nejdříve přijaly účinná opatření ke snížení dopadu letecké dopravy na klimatické změny;

Zahraniční věci

24. vyzývá USA, aby zahájily přímá jednání s Íránem o mírovém řešení jaderné krize a vítá pokrok šestistranných rozhovorů s Korejskou lidově demokratickou republikou;
25. naléhavě vyzývá EU a USA, aby v rámci tzv. Kvartetu výrazně podpořily arabskou mírovou iniciativu k řešení izraelsko-palestinského konfliktu a zastává názor, že by měly být znovu navázány vztahy s nově vytvořenou palestinskou vládou národní jednoty a měl by být překonán mezinárodní dočasný mechanismus;
26. vítá nedávné návštěvy Damašku, které uskutečnili vysoce postavení američtí a evropští politici; vyzývá EU a USA, aby přijaly společná opatření a prověřily bezpodmínečnou ochotu Sýrie znovu zahájit jednání s Izraelem a konstruktivně spolupracovat s

mezinárodním společenstvím;

27. vyjadřuje hlubokou obavu nad nekončícím násilím občanské války v Iráku a vyzývá vládu Spojených států, aby oznámila jasný harmonogram stažení svých vojsk během příštího roku; zdůrazňuje, že by mělo být vyvinuto úsilí o zahájení skutečného postupu, který povede k uspořádání regionální konference o míru, stabilitě a odzbrojení na Středním východě, do níž by byly zapojeny všechny zúčastněné strany v regionu, podobně jako tomu bylo v případě KBSE;
28. vyzývá Radu EU a vládu USA, aby se dohodly na naléhavém akčním plánu v reakci na iráckou uprchlickou krizi včetně další pomoci přijímajícím zemím, zejména Sýrii a Jordánsku, jakož i na kvótách pro uprchlíky, kteří budou přijati v EU a USA; zdůrazňuje, že žádný irácký uprchlík by neměl být poslán zpět do své země, dokud bude válka pokračovat;
29. naléhavě vyzývá vedoucí představitele NATO, USA a EU, aby připravili nový a komplexní plán pro obnovu Afghánistánu, který bude zahrnovat ukončení Operace trvalá svoboda, posílení Mezinárodních sil bezpečnostní pomoci (ISAF), pokud jde o lidské a jiné zdroje, zejména ty, jež jsou určeny na civilně-vojenské projekty, poskytnutí mnohem většího objemu zdrojů na budování kapacit státních institucí, soudů, policie, hraniční policie, vzdělávacího systému a protidrogových politik, které budou výhledově řízeny Afghánistánem; domnívá se, že by USA a členské státy EU měly vyvinout co největší snahu a zapojit do úsilí o podporu také civilní složku a že by měly posílit diplomatické snahy o zahrnutí sousedních zemí do pokusů o nastolení míru v Afghánistánu; vítá další finanční balíček na podporu obnovy Afghánistánu, který přijal americký Kongres;
30. znovu opakuje svou výzvu, aby věznice v Guantánamu byla uzavřena a zbývající vězni byli buď propuštěni, nebo souzeni v souladu s mezinárodními standardy pro spravedlivé soudní řízení a vítá prohlášení mnoha amerických politiků, kteří žádají totéž;
31. vyzývá předsednictví EU a vládu USA, aby upozornily předsedu Světové banky Paula Wolfowitz, že jeho odstoupení z funkce by bylo vítaným krokem k ukončení oslabování protikorupční politiky této banky;
32. domnívá se, že současná vízová povinnost pro nové členské státy EU odporuje duchu posilování transatlantických vztahů mezi USA a spojenou Evropou, jakož i zásadě rovnocenného zacházení s členskými státy EU; doporučuje proto, aby vízová povinnost pro občany nových členských států EU ve střední a východní Evropě, kteří cestují do USA, byla zrušena, a bezvízový styk s USA byl tak rozšířen na všechny členské státy EU;
33. zdůrazňuje svou snahu i nadále přispívat k síle a stabilitě transatlantického partnerství prostřednictvím svého zapojení do transatlantického dialogu zákonodárců; podporuje snahu o zavedení systému včasného varování v legislativní oblasti mezi Evropským parlamentem a americkým Kongresem;
34. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, parlamentům členských států, jakož i prezidentovi a Kongresu Spojených států amerických.